

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Адміністрації Державної
служби спеціального зв'язку
та захисту інформації України
15 січня 2021 року № 23

(у редакції наказу Адміністрації
Державної служби спеціального
зв'язку та захисту інформації України
від _____ 2023 року № ___)

Методичні рекомендації щодо категоризації об'єктів критичної інфраструктури

I. Загальні положення

1. Ці Методичні рекомендації розроблені на виконання вимог Закону України «Про критичну інфраструктуру» та пункту 5 Методики категоризації об'єктів критичної інфраструктури, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 09 жовтня 2020 року № 1109 (далі – постанова КМУ 1109).

2. Головним критерієм віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури є визнання того, що наслідки порушення сталого функціонування одного або низки об'єктів критичної інфраструктури можуть спричинити надзвичайні ситуації та/або мати негативний вплив на стан екологічної, енергетичної, економічної, фінансової безпеки, на стан обороноздатності держави, порушити систему управління нею. Тому передусім необхідно визначити важливість інфраструктурних об'єктів для надання основних послуг у всіх секторах економіки та сферах діяльності задля впровадження низки заходів щодо захисту таких об'єктів від реалізації можливості виникнення кризових ситуацій.

3. Постановою КМУ 1109 визначаються механізм і критерії віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури, перелік секторів (підсекторів), основних послуг критичної інфраструктури держави та механізм віднесення об'єктів критичної інфраструктури до однієї з категорій критичності. Постанову 1109 розроблено з урахуванням вимог законодавства ЄС, зокрема:

Директиви Європейського Парламенту та Ради (ЄС) 2016/1148 від 06 липня 2019 року «Про заходи високого спільного рівня безпеки мережевих та інформаційних систем на території Союзу»;

Директиви Ради 2008/114/ЄС від 08 грудня 2008 року «Про визначення європейських критичних інфраструктур та оцінювання необхідності покращення їх охорони та захисту».

Постанова КМУ 1109 затверджує:

- 1) Порядок віднесення об'єктів до критичної інфраструктури (далі – Порядок);
- 2) Перелік секторів критичної інфраструктури (далі – Перелік);
- 3) Методику категоризації об'єктів критичної інфраструктури (далі – Методика).

Порядок визначає механізм віднесення об'єктів до критичної інфраструктури та їх категоризації.

Перелік визначає секторальні органи у сфері захисту критичної інфраструктури, сектори, підсектори, а також типи основних послуг, що надаються органами державної влади, державними установами, підприємствами та організаціями будь-якої форми власності, припинення та/або переривання у наданні (виконанні) яких призводить до негативних наслідків для населення, суспільства, соціально-економічного стану та національної безпеки і оборони України.

Методика визначає процедуру віднесення об'єктів критичної інфраструктури до певної категорії критичності.

4. Ці Методичні рекомендації можуть бути використані секторальними органами у сфері захисту критичної інфраструктури та операторами критичної інфраструктури для проведення категоризації об'єктів критичної інфраструктури.

II. Порядок утворення робочої групи з ідентифікації та категоризації, її завдання

1. У секторальному органі у сфері захисту критичної інфраструктури створюється постійно діюча робоча група з ідентифікації та категоризації об'єктів критичної інфраструктури (далі – робоча група). До складу робочої групи рекомендується включати співробітників секторального органу, які відповідають за функціонування основних підрозділів секторального органу. До робочої групи рекомендується залучати співробітників уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури, які в свою чергу не беруть участі у голосуванні робочої групи, а надають рекомендації виключно з питань забезпечення стійкості та захисту об'єктів критичної інфраструктури.

2. Завданням робочої групи є:

- 1) ідентифікація об'єктів критичної інфраструктури у відповідному секторі критичної інфраструктури;
- 2) проведення категоризації об'єктів критичної інфраструктури;
- 3) формування секторального переліку об'єктів критичної інфраструктури;

4) підготовка та подання на адресу уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України повідомлень про внесення відомостей щодо об'єкта критичної інфраструктури до Реєстру об'єктів критичної інфраструктури (далі - Реєстр) та документів, що обґрунтовують

розрахунки віднесення об'єктів критичної інфраструктури до однієї з категорій критичності, відповідно до Порядку ведення Реєстру об'єктів критичної інфраструктури, включення таких об'єктів до Реєстру, доступу та надання інформації з нього, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 квітня 2023 року № 415 (далі - постанова).

3. До складу робочої групи секторальний орган залучає представників операторів критичної інфраструктури.

Ролі	Склад робочої групи
Керівник	Заступник керівника секторального органу
Члени	Співробітники секторального органу
	Представники операторів об'єктів критичної інфраструктури
Запрошені експерти	Представники уповноваженого органу у сфері захисту критичної інфраструктури України
	Представники інших органів державної влади, установ та організацій (за потреби)

4. У разі потреби до складу робочої групи можуть залучатися представники інших органів державної влади, установ та організацій різних форм власності. До них можуть належати Служба безпеки України, Адміністрація Держспецзв'язку, інші органи державної влади, установи Національної академії наук України, експертні організації тощо. Рекомендації, які надають залучені представники органів, установ та організацій, обов'язкові до розгляду робочою групою.

У разі потреби до робочої групи залучаються посадові особи з відповідною формою допуску до державної таємниці.

III. Функціонування робочої групи

1. Робоча група провадить діяльність з ідентифікації об'єктів критичної інфраструктури у відповідному секторі та категоризації об'єктів критичної інфраструктури в терміни, визначені наказом про утворення робочої групи.

Під час такої роботи до засідань робочої групи залучаються представники підприємств галузі як державної, так і приватної форми власності, об'єкти яких потенційно можна ідентифікувати як об'єкти критичної інфраструктури та щодо яких необхідно провести категоризацію.

2. Результатами роботи робочої групи є:

ідентифіковані за сектором (підсектором), типами основних послуг та категоріями об'єкти критичної інфраструктури;

сформований і затверджений секторальний перелік об'єктів критичної інфраструктури;

підготовка повідомлень про внесення відомостей щодо об'єкта критичної інфраструктури до Реєстру та документів, що обґрунтовують розрахунки віднесення об'єктів критичної інфраструктури до однієї з

категорій критичності відповідно до постанови.

3. У разі потреби робоча група збирається з метою ідентифікації, категоризації нових об'єктів критичної інфраструктури в секторі (підсекторі), зміни категорії критичності об'єктів критичної інфраструктури, з інших питань, що належать до компетенції робочої групи тощо.

IV. Права та обов'язки робочої групи

1. З метою якісного проведення ідентифікації та категоризації об'єктів критичної інфраструктури робоча група має право:

запитувати в операторів критичної інфраструктури інформацію щодо об'єктів критичної інфраструктури, які ідентифіковані за типом основної послуги своїх секторів (підсекторів) критичної інфраструктури;

для отримання доступу до конфіденційної інформації приватних компаній ініціювати перед заступником керівника секторального органу підписання угоди з такими компаніями про нерозголошення інформації, отриманої членами робочої групи під час ідентифікації та категоризації об'єктів критичної інфраструктури.

2. При визначенні сфери діяльності об'єкта критичної інфраструктури робоча група має враховувати дані щодо оператора об'єкта критичної інфраструктури, а саме дані щодо:

Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України та національного класифікатора видів економічної діяльності України ДК 009:2010;

ліцензій, сертифікатів та інших дозвільних документів на види діяльності;

установчих документів, статутів, положень організацій, де прописані основні і допоміжні види діяльності;

переліку секторів (підсекторів).

3. Відповідальність за організацію роботи робочої групи та її матеріально-технічне забезпечення несе заступник керівника секторального органу.

V. Послідовність дій робочої групи під час процесу віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури та їх категоризації

1. Послідовність дій робочої групи з віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури та їх категоризації повинна відповідати Порядку та Методиці, які затверджені постановою КМУ 1109.

2. Приклади віднесення об'єктів до об'єктів критичної інфраструктури та проведення їх категоризації наведено в додатку до цих Методичних рекомендацій.

3. Рішення робочої групи щодо віднесення об'єкта(ів) до об'єкта(ів) критичної інфраструктури та певної категорії критичності оформлюється протоколом засідання робочої групи. Протокол підписується членами робочої групи, які брали участь у голосуванні, та затверджується заступником керівника секторального органу.

4. Відомості про ідентифіковані та категоризовані об'єкти критичної інфраструктури, розподілені за категоріями критичності, вносяться до секторального переліку об'єктів критичної інфраструктури.

5. Крім цього, секторальний орган отримує від оператора критичної інфраструктури та зберігає належним чином інформацію (документи) відповідно до вимог законодавства щодо захисту такої інформації, яка (які) слугувала(ли) підставою для ідентифікації та категоризації об'єкта критичної інфраструктури, а саме дані щодо:

належності об'єкта критичної інфраструктури до певного сектору(ів) (підсектору(ів)) критичної інфраструктури;

типу основної послуги (основних послуг), яку(і) надає об'єкт критичної інфраструктури;

повної назви організації, форми власності, ЄДРПОУ власника (розпорядника) об'єкта критичної інфраструктури, його місцезнаходження;

керівника власника (розпорядника) об'єкта критичної інфраструктури (прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності), номери контактних телефонів, email);

найменування об'єкта критичної інфраструктури, фактичної адреси місцезнаходження об'єкта критичної інфраструктури;

отримання об'єктом критичної інфраструктури основних послуг від інших об'єктів критичної інфраструктури, ненадання яких вплине на функціонування об'єкта критичної інфраструктури;

надання об'єктом критичної інфраструктури основних послуг іншим об'єктам критичної інфраструктури, ненадання яких вплине на функціонування інших об'єктів критичної інфраструктури;

рівнів негативного впливу, які особа, суспільство, навколишнє природне середовище, економіка, національна безпека та обороноздатність країни можуть зазнати внаслідок порушення або припинення функціонування об'єкта критичної інфраструктури відповідно до критеріїв, зазначених у додатках 1 і 2 до Методики;

документів, що обґрунтовують розрахунок віднесення об'єкта критичної інфраструктури до однієї з категорій критичності, виконаний відповідно до Методики.

6. Секторальний орган оновлює секторальний перелік об'єктів критичної інфраструктури у разі змін, що відбулися у критичній інфраструктурі його сектору або підсектору.

VI. Категорія критичності об'єкта критичної інфраструктури

1. Категорія критичності об'єкта критичної інфраструктури визначається за такою процедурою:

1) робоча група ідентифікує всі об'єкти критичної інфраструктури свого сектору (підсектору) критичної інфраструктури згідно з Порядком;

2) робоча група відповідно до Порядку для кожного об'єкта свого сектору (підсектору) критичної інфраструктури визначає, які основні послуги надає цей об'єкт;

3) робоча група разом з оператором критичної інфраструктури проводить оцінку критичності об'єкта критичної інфраструктури, використовуючи секторальні та міжсекторальні критерії визначення рівня негативного впливу, наведені у додатках 1 та 2 до Методики, які враховують:

рівень негативного впливу на надання основних послуг у разі знищення, пошкодження або порушення функціонування об'єкта критичної інфраструктури;

соціальну значущість об'єкта критичної інфраструктури;

суспільну значущість об'єкта критичної інфраструктури;

економічну значущість об'єкта критичної інфраструктури;

наявність взаємозв'язків між об'єктами критичної інфраструктури;

значущість об'єкта критичної інфраструктури для забезпечення національної безпеки та обороноздатності країни.

2. Під час заповнення форми додатка 1 до Методики обирається рівень негативного впливу в рамках сектору або підсектору об'єкта критичної інфраструктури та у графі «Оцінка РК_i» виставляється бал, який відповідає рівню негативного впливу, опис якого характеризує наслідки, які можуть настати у разі порушення функціонування об'єкта критичної інфраструктури.

3. Під час заповнення форми додатка 2 до Методики обирається рівень негативного впливу за кожним критерієм, наведеним у формі, та у графі «Оцінка РК_i» виставляється бал, який відповідає рівню негативного впливу, опис якого характеризує наслідки, які можуть настати у разі порушення функціонування об'єкта критичної інфраструктури.

4. Підсумовуються всі бали, що були отримані під час оцінки об'єкта критичної інфраструктури, згідно з формами, наведеними в додатках 1 і 2 до Методики.

5. Розраховується узагальнена нормована оцінка рівня критичності за такою формулою:

$$PK_{OKI} = \frac{\sum PK_i}{\sum PK_{max}}$$

де:

PK_{OKI} – узагальнена нормована оцінка рівня критичності об'єкта критичної інфраструктури;

PK_i – сума балів, які отримав об'єкт критичної інфраструктури за всіма критеріями критичності (додатки 1 та 2 до Методики);

PK_{max} – максимальна можлива сума балів (розраховується, виходячи з того, що об'єкт отримує максимальні бали за всіма критеріями оцінки рівня негативного впливу).

Примітка. У Методиці залежно від сектору використовуються 17 або 18 критеріїв. Тому для об'єктів критичної інфраструктури, що належать до секторів критичної інфраструктури згідно з пунктами 1, 3 — 7 додатка 1, максимальна можлива сума балів буде дорівнювати $\sum PK_{max}: 18 \times 4 = 72$ бали; для об'єктів критичної інфраструктури, що належать до секторів згідно з пунктами 2, 8 — 13 додатка 1, максимальна можлива сума балів буде дорівнювати: $\sum PK_{max} 17 \times 4 = 68$ балів.

6. Рішення щодо категорії критичності об'єкта критичної інфраструктури приймається на основі узагальненої нормованої оцінки рівня критичності об'єкта критичної інфраструктури відповідно до такого правила:

I категорія критичності, якщо $0,8 < PK_{OKI} \leq 1$;

II категорія критичності, якщо $0,63 < PK_{OKI} \leq 0,8$;

III категорія критичності, якщо $0,37 < PK_{OKI} \leq 0,63$;

IV категорія критичності, якщо $0,2 < PK_{OKI} \leq 0,37$;

об'єкт не є критичним, якщо $PK_{OKI} \leq 0,2$.

7. Відомості про об'єкти критичної інфраструктури вносяться секторальними органами у сфері захисту критичної інфраструктури до секторальних переліків об'єктів критичної інфраструктури, які вони складають і ведуть.

Директор Департаменту захисту
критичної інфраструктури
Адміністрації Держспецзв'язку

Андрій ЧОТЧИКОВ